

Open brief aan de Heer Marinower, schepen van Onderwijs

Geachte Heer,

“Een school is geen voedselbank, toch geven we deze winter elke middag gratis soep. We merken dat steeds meer leerlingen zonder boterhammen naar school komen. Vaak gaan ze ‘s middags buiten de school om dat te verbergen. We wisten eerst niet goed of we zouden werken met bonnetjes want dat werkt stigmatiserend: verkopen aan wie het kan en uitdelen aan wie het niet kan. Soep kost zo goed als niks, dus krijgt iedereen hier gratis een kommetje, behalve de collega’s. Zo wordt het niet de soep van de arme mensen.” (Uit ‘Klasse’ van 30 september 2013)

Bovenstaand citaat, uit een Antwerpse school van het vrij onderwijs, deed ons onmiddellijk denken aan de start van ‘Diesterweg Hulpkas’ einde 19de eeuw. Uw politieke voorvaders, liberale leraars, zijn toen begonnen met het organiseren van... soepbedelingen in de scholen aan kinderen die dat nodig hadden..

Uit hun initiatief is nadien de openluchtschool in Kalmthout ontstaan, Diesterweg. Om de verpauperde stadskinderen de gelegenheid te geven om onderwijs te volgen in de gezonde boslucht en op die manier opnieuw ‘krachten op te doen’.

Ondertussen is er uiteraard heel wat veranderd. Maar diezelfde bezorgdheid om ook kinderen uit minderbegoede milieus een weekje schoolvakantie in open lucht te garanderen is altijd de vertrekbasis geweest van de door de stad georganiseerde bos- en zeeklassen.

Dat is trouwens ook de reden waarom de stichters van Diesterweg bij de overdracht van het domein aan de stad in 1962 notarieel een beperkende clausule lieten opnemen: het domein mocht niet verkocht of verkaveld worden én moest haar bestemming behouden. Letterlijk staat er: “De Stad zal de schoolkolonie verder aanwenden als onderwijs- en verpleeginstelling voor zwakke en/of hulpbehoevende leerlingen van het stedelijk onderwijs, volgens de methoden die zij toepast op de andere stedelijke schoolkoloniën.”

Vanaf het begin van de jaren 60 kwam naast Diesterweg ook het Home Mathilde Schroyens (St Idesbald), Het Peerdsbos (Brasschaat), Het Veen (Brecht) en Den Appeldijk (Bornem). Het Veen en Den Appeldijk zijn eigendom van de vzw Kindervreugd, de andere terreinen van de stad.

Los van die zee- en bosklassen organiseert Kindervreugd vzw op diezelfde terreinen in de vakantieperiodes kwaliteitsvolle en betaalbare vakanties en speelterreinen voor de Antwerpse jeugd. Het geheel van de activiteiten tijdens schooljaar en vakanties is de zogeheten openluchtwerking.

Sinds bijna 10 jaar werden de domeinen ondertussen ook opengesteld voor de andere onderwijsnetten.

Precies omdat anders een aanzienlijk deel van de Antwerpse kinderen nooit kwaliteitsvolle vakanties in de natuur zou kunnen beleven, mocht dat ook iets kosten. Want dat is toch de eerste vraag die we ons moeten stellen: heeft het een meerwaarde, is het nodig en nuttig? De duizenden –dikwijls emotionele - reacties van hen ‘die het hebben meegemaakt’- op de sociale netwerken, de spontane

bijeenkomst van meer dan 500 mensen op 23 september aan het stadhuis-, zij hebben daar volmondig 'ja!' op geantwoord.

En los van die reacties: één vierde van de Antwerpse kinderen groeit anno 2013 op in armoede. Velen van hen hebben zelfs nog nooit de zee gezien! Ja, het is dus nodig en nuttig om stadskinderen de kans te geven om de zee te zien of de boslucht in te ademen als onderdeel van een onderwijsproject dat verder gaat dan leren lezen en schrijven. Ja, het is nodig en nuttig om kinderen van verschillende sociale afkomst en diverse culturen mekaar beter te leren kennen gedurende een volle week samenzijn.

Het enige argument dat we tot nu toe van u en uw coalitiepartners hebben gehoord is dat van het kostenplaatje. "Het deficit van St Idesbald bedroeg in 2010 900.000 euro". "Voor de drie domeinen samen bedroeg het te financieren 'verlies' 3,2 miljoen euro." In hetzelfde artikel geeft u zelf aan dat één van de redenen "de onderbezetting is": . "Die onderbezetting zorgde in dat jaar voor een kostprijs van 440 euro per kind per week, of 88 euro per dag. Op de privémarkt kom je uit op een prijs van 30 tot 35 euro per dag."

Dat de discussie over uitgaven in deze tijden van budgettaire besparingen moet gevoerd worden zullen we zeker niet ontkennen. Zo had bijvoorbeeld Kindervreugd een reeks voorstellen voorbereid daaromtrent. Het gesprek erover heeft echter nooit kunnen plaatsvinden wegens de beslissing om de bos- en zeeklassen koudweg af te schaffen. Zo zou ook het probleem van de onderbezetting via een constructieve dialoog met alle betrokkenen, - ook uit de andere onderwijsnetten – kunnen aangepakt worden. En daarnaast kosten de 'vouchers' die in de plaats van de weekklassen komen aan de stad ook jaarlijks 2 miljoen euro... Met een beetje creativiteit en goede wil kan dus al heel wat worden gedaan. Tussen haakjes: u geeft zelf aan dat met die 60 euro ook in de 'privé' de mogelijkheden uiterst beperkt zijn.

Maar los daarvan blijven we bij onze stelling: "Precies omdat anders een aanzienlijk deel van de stadskinderen nooit kwaliteitsvolle vakanties in de natuur zou kunnen beleven, mag dat ook iets kosten." Sociale voorzieningen kosten de gemeenschap, de belastingbetaler, geld. Dat staat als een paal boven water. De aanleg van een fietspad is niet 'rendabel' in termen van geldelijke opbrengsten, net zomin als het onderwijs in zijn geheel of een groot aantal van onze musea bv. We maken daarover met een bestuur keuzes in functie van de noodzaak en het nut, net zoals over de inkomsten.

Wij vragen het schepencollege en u in het bijzonder dan ook om met alle betrokkenen rond de tafel te zitten om via een constructieve dialoog mee ervoor te zorgen dat de bos- en zeeklassen kunnen behouden blijven.

In afwachting van een degelijke oplossing kunnen wij niet anders dan de bevolking te blijven oproepen voor de verdediging van dit sociaal monument, opgebouwd gedurende meer dan 100 jaar.

Hoogachtend,

(Ondertekenaars)

